

RĒZEKNES VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBA

RĒZEKNES PAMATSKOLA- ATTĪSTĪBAS CENTRS

Reģ. Nr.3124903147, F. Varlavāna ielā 5, Rēzeknē LV- 4601
Tālr. 646-22658, e-mail: logopeduskola@rezekne.lv

Rēzekne

Rēzeknes pamatskolas – attīstības centra

Karjeras izglītības programma

2026.-2029.mācību gadam

Apstiprināja:

Rēzeknes pamatskolas-attīstības centra
direktore Ilona Saule

2026.gada 1.septembrī

Ievads

Lai sekmētu izglītojamo ar speciālām vajadzībām sagatavošanu iespējami patstāvīgai dzīvei, turpmākai izglītībai un darba dzīvei, izglītības iestādē būtiska nozīme ir mērķtiecīgai karjeras izglītībai. Tās īstenošanai tiek ņemtas vērā katra izglītojamā individuālās spējas un vajadzības, veselības stāvoklis, attīstības īpatnības un nepieciešamais atbalsts.

Karjeras izglītības jēdziens ir izglītības procesā integrēti pasākumi, lai nodrošinātu izglītojamo karjeras vadības prasmju apguvi un attīstīšanu, kas ietver savu interešu, spēju un iespēju apzināšanos tālākās izglītības un profesionālās karjeras virziena izvēlei (Izglītības likums, 1998), kuri tiek iestrādāti izglītības iestādes karjeras izglītības programmā, pamatojoties uz izglītības iestādes darba mērķiem un uzdevumiem, īstenotajām speciālās izglītības programmām un aktuālajām izglītības politikas nostādnēm.

Karjeras izglītība speciālajā skolā sekmē izglītojamo iespējami patstāvīgu un iekļaujošu dzīvi sabiedrībā, veicina izpratni par dažādām profesijām un nodarbošanās veidiem, palīdz apzināt savas stiprās puses, intereses un vajadzīgo atbalstu turpmākajā izglītībā un darba dzīvē. Atbalsts tiek sniegts katram izglītojamajam atbilstoši viņa attīstības līmenim un individuālajam izglītības plānam (ja tāds ir), ciešā savstarpējā pedagogu, atbalsta personāla un ģimenes sadarbībā.

Karjeras izglītības programma tiek veidota pamatojoties uz izglītības iestādes – speciālās skolas mērķiem un uzdevumiem, kā arī uz izglītojamo ar jauktiem, garīgās attīstības traucējumiem individuālajām vajadzībām, spējām, interesēm un iespējām. Programma izstrādāta ievērojot Latvijas Republikas izglītības politikas dokumentos noteiktos karjeras izglītības mērķus un uzdevumus, pielāgojot tos speciālās izglītības kontekstam.

Karjeras izglītības programmā tiek ievēroti sekojošo normatīvie akti speciālās karjeras izglītības kontekstā:

- ✓ Latvijas Republikas Satversme;
- ✓ Izglītības likums;
- ✓ Bērnu tiesību aizsardzības likums;
- ✓ ANO Konvencija par bērnu tiesībām;
- ✓ Latvijas Republikas Izglītības likums (1998), ar grozījumiem 2013.gadā, kad likumā iekļauti un definēti ar karjeru saistītie pamatjēdzieni: “karjera”, “karjeras izglītība” un “Karjeras attīstības atbalsts”, kā arī noteikta pašvaldības atbildība par bērnu un jauniešu karjeras izglītības nodrošināšanu savā teritorijā (sk. <https://m.likumi.lv/doc.php?id=50759>);
- ✓ MK noteikumi Nr.831 (2016). *Kārība, kādā akreditē izglītības iestādes, eksaminācijas centrus un citas Izglītības likumā noteiktās institūcijas, vispārējās un profesionālās*

*izglītības programmas un novērtē valsts augstskolu, vidējās izglītības iestāžu, valsts un pašvaldību izglītības iestāžu vadītāju profesionālo darbību, kuros minēts, ka izglītības iestāžu akreditācijas procesā tiek vērtēts arī **atbalsts izglītojamajiem karjeras izglītībā** (22.4.4.pants), un paredzēta karjeras izglītības pašnovērtējuma iekļaušana izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumā* (sk. <https://m.likumi.lv/doc.php?id=287602>);

- ✓ Ieteikumi Klases stundu programmas īstenošanai (VISC, 2016, https://registri.visc.gov.lv/audzinasana/dokumenti/metmat/ieteikumi_klases_st_progr_ist.pdf);
- ✓ Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai (VIAA, 2022, <https://euroguidance.viaa.gov.lv/mod/book/view.php?id=255&chapterid=1727>);
- ✓ KAA pasākumu plāna paraugs darbam ar izglītojamajiem speciālās izglītības programmās (VIAA, 2019, https://euroguidance.viaa.gov.lv/mod/book/view.php?id=255&chapterid=1731#mod_book-chapter);
- ✓ Karjeras konsultanta profesijas standarts (atjaunots 2025, <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-320.pdf>);

Karjeras izglītības **programma ietver:**

- Karjeras attīstības atbalsta specifiku speciālajā izglītībā un Rēzeknes pamatskolā-attīstības centrā;
- Rēzeknes pamatskolas-attīstības centra karjeras izglītības realizēšanā iesaistītā personāla sadarbības tīkla raksturojumu un kompetenču sadalījumu;
- karjeras izglītībā sasniedzamais karjeras vadības prasmju līmenis katrā izglītības posmā ;
- karjeras izglītības īstenošanas metodes un paņēmienus;
- karjeras izglītības īstenošanai ieteicamos metodiskos un informatīvos resursus.

1.Karjeras attīstības atbalsta darba specifika speciālajā izglītībā

Karjeras attīstības atbalsts ir pasākumu kopums, kas ietver informācijas, karjeras izglītības un individuālo konsultāciju pieejamību izglītojamajiem karjeras mērķu noteikšanai un plānošanai, izdarot izvēli saistībā ar izglītību un darbu (Izglītības likums, 1998).

Speciālā izglītība ir vispārējās izglītības īpašais veids, kas noteikts Vispārējā izglītības likuma 3.pantā. Speciālā izglītība rada iespējas un apstākļus izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām iegūt savam veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim atbilstošu izglītību jebkurā izglītības iestādē, vienlaikus nodrošinot izglītojamā pedagoģiski psiholoģisko un medicīnisko korekciju, sagatavotību darbam un dzīvei sabiedrībā.

Speciālās vajadzības ir nepieciešamība saņemt atbilstošus atbalsta un rehabilitācijas pasākumus, kas izglītojamajiem ar iedzimtiem vai iegūtiem funkcionāliem traucējumiem dod iespēju atbilstoši savam veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim piedalīties izglītības procesā un apgūt valsts izglītības standartos noteiktās prasības.

Lai veiksmīgāk cilvēkus ar speciālām vajadzībām iekļautu mūsdienu mainīgajā darba tirgū, nepieciešams pārdomāti organizēt skolēnu ar speciālām vajadzībām sagatavošanu darba dzīvei un praktisku pieredzi darba vidē. Tas palīdz iegūt informāciju par karjeras iespējām, veikt pārdomātu karjeras izvēli (ar atbalstu), kā arī izvirzīt sasniedzamus, savām spējām un vajadzībām atbilstošus mērķus. Būtiski ir iesaistīt citas organizācijas un darba devējus, lai nodrošinātu, piemēram, ekskursijas uz darba vietām, kā arī lai informētu darba devējus par cilvēkiem ar speciālām vajadzībām kā iespējamo darba spēku, viņu zināšanām un kompetencēm.

Ieteicamās karjeras attīstības atbalsta organizācijas formas un mācību pielāgojumi karjeras izglītībā skolēniem ar speciālām vajadzībām:

- vienkāršotas un vizuāli pielāgotas interešu izpētes metodes;
- informācija par ar speciālo vajadzību ievērošanu karjeras izvēlē -par turpmākās izglītības un profesionālās izglītības iespējām, nodarbinātības iespējām;
- praktiskas nodarbības par darba meklēšanu, vakanču analīzi un darba interviju treniņi;
- mācību ekskursijas uz izglītības iestādēm un darba vietām;
- individuāls atbalsts karjeras izvēlē - informācija par sociālo apdrošināšanu un nodokļiem, lai paaugstinātu spēju sevi pasargāt un aizstāvēt savas intereses darba tirgū, , atbalsta pasākumiem invaliditātes gadījumā.

Būtiska karjeras attīstības atbalsta daļa skolēniem ar speciālām vajadzībām ir pārlicības pilnveide par to, ka darba dzīve viņiem ir iespējama un ka viņi savu spēju robežās var patstāvīgi vadīt savu dzīvi, sasniegt mērķus un būt sociāli un ekonomiski neatkarīgi (vai vismaz neatkarīgāki).

Karjeras attīstības atbalsts tiek īstenots ņemot vērā izglītojamā stiprās puses, intereses, spējas un individuālās vajadzības.

Profesionālās piemērotības noteikšanā skolēniem ar speciālām vajadzībām ņem vērā:

- vēlmes, intereses un motivāciju;
- zināšanas, prasmes un mācīšanās spējas;
- individuālās attīstības un veselības īpatnības;
- komunikācijas un sadarbības prasmes;
- spēju plānot, organizēt un patstāvīgi veikt darbu;
- spēju pielāgoties, uzņemties atbildību;
- nepieciešamo ģimenes, speciālistu un vides atbalstu;
- pašvērtējumu un izpratni par savām spējām.

Īstenojot karjeras attīstības atbalstu skolēniem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem, jāievēro vairāki metodiskie pamatprincipi. Mācību satura apgūvē tiek ievēroti koncentriskuma principi, t.i., iesākot jaunu tēmu pedagogs atkārto ar izglītojamajiem šajā tēmā iepriekš apgūtās zināšanas un stingri ievēro pēctecības principu, veicina un atbalsta skolēnu apzinīguma un patstāvības pilnveidi, atceroties, ka jaunas zināšanas tiek apgūtas “soli pa solim”, bet katra skolēna spēja apgūt ir individuāla.

Karjeras izglītība īstenojot **speciālās pirmsskolas izglītības programmas** tiek virzīta uz bērnu ar speciālām vajadzībām pirmreizēju iepazīstināšanu ar apkārtējo pasauli, profesijām un pašu spēju apzināšanos. Tās mērķis nav profesijas izvēle, bet gan sociālo un praktisko pamatprasmju attīstīšana caur rotaļām un sensoro pieredzi. Karjeras izglītība tiek īstenota sadarbībā ar pedagogiem, atbalsta speciālistiem, bērna ģimeni.

Galvenie uzdevumi šajā posmā ir:

- ✓ veicināt bērna interešu un spēju apzināšanos;
- ✓ iepazīšanās ar profesiju daudzveidību;
- ✓ attīstīt komunikācijas un sadarbības, emociju pašregulācijas prasmes;
- ✓ sekmēt pašaprūpes, patstāvības un dzīves prasmes.

Īstenojot karjeras attīstības atbalstu un karjeras izglītību pirmskolas posmā nozīmīgas sekojošas darba formas:

- rotaļas un praktiskas aktivitātes,
- mācību ekskursijas un tikšanās ar profesiju pārstāvjiem;
- profesiju iepazīšana izmantojot attēlus citus vizuālus materiālus,
- lomu spēles u.c.

Karjeras attīstības atbalsta darba specifika profesionālajā izglītībā saistīta ar

audzēkņu karjeras vadības prasmju pilnveidi, atbalstu prakses vietas, darba meklēšanā, priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku gadījumos.

Karjeras attīstības atbalsts profesionāli orientēto izglītības programmu izglītojamajiem ietver karjeras attīstības atbalstu:

- ✓ potenciālajiem audzēkņiem un reflektantiem, kur notiek potenciālo audzēkņu un viņu vecāku informēšana par profesionālās izglītības iestādē apgūstamajām profesijām, to saturu, mācību procesu un aktivitātēm ārpus mācību darba,
- ✓ audzēkņiem adaptācijas posmā uzsākot mācības profesionālās izglītības iestādē. Pirmā kursa audzēkņiem jāspēj sekmīgi iekļauties no pamatizglītības atšķirīgā profesionālās izglītības mācību procesā, atsevišķos gadījumos dzīvot patstāvīgu dzīvi atsevišķi no ģimenes, patstāvīgi mācīties un pieņemt lēmumus, iekļauties jaunā kolektīvā, ievērot iekšējās kārtības noteikumus izglītības iestādē.
- ✓ izglītības iegūšanas laikā, īpaši pievēršot uzmanību priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska audzēkņiem;
- ✓ prakšu laikā.

Galvenie uzdevumi šajā izglītības posmā:

- Pilnveidot izpratni par apgūstamo profesiju un darba vidi;
- Attīstīt praktiskās darba, komunikācijas un sadarbības prasmes;
- Veicināt patstāvību, atbildību un darba disciplīnu;
- Apgūt, pilnveidot darba meklēšanas un prezentēšanas prasmes;
- Veidot izpratni par darba tiesībām un pienākumiem;
- Prakses laikā iepazīt reālu darba vidi un darba devēja prasības;
- Sniegt atbalstu pārejā no profesionālās izglītības uz nodarbinātību.

2. Rēzeknes pamatskolas attīstības centra karjeras attīstības atbalsta specifika, mērķi un uzdevumi

Rēzeknes pamatskola-attīstības centrs ir speciālā izglītības iestāde un attīstības centrs, kas īsteno speciālās izglītības programmas. Iestādē mācību un audzināšanas darbs tiek organizēts ievērojot audzēkņu vispārējo attīstības līmeni un veselības stāvokli, kā arī ievērojot galveno mērķi – lai skolēni iegūtu kvalitatīvu pamatizglītību atbilstoši savām spējām un pēc tam turpinātu mācības, integrētos sabiedrībā.

Rēzeknes pamatskolā – attīstības centrā izglītību iegūst izglītojamie ar sekojošiem izglītības programmas kodiem:

- speciālās pirmsskolas izglītības programmas:
 - IP kods 01015611 – ar jauktiem attīstības traucējumiem;
 - IP kods 01015811 – ar garīgās attīstības traucējumiem;
 - IP kods 01015911 – ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem.
- Speciālās pamatskolas izglītības programmas:
 - 21015811 - speciālās izglītības programmas izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem;
 - 21015911 - speciālās izglītības programmas izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem, kā arī izglītojamie, kuri vēlas apgūt speciālās pamatizglītības profesionāli orientētās izglītības programmas, un pirmsskolas speciālās izglītības programmas.
- Rēzeknes pamatskolā – attīstības centrā pēc pamatizglītības ieguves tiek piedāvātas apgūt sekojošas speciālās pamatizglītības profesionāli orientētās izglītības programmas:
 - 22814011 – “Ēdināšanas pakalpojumi” (iegūstamā kvalifikācija “Virtuves darbinieks”);
 - 22811021 – “Mājturība” (iegūstamā kvalifikācija “Mājkāpotājs”).

Rēzeknes pamatskolas – attīstības centra karjeras izglītība un karjeras attīstības atbalsts ir vērsts uz izglītojamo individuālo spēju, interešu un praktisko prasmju apzināšanu un attīstīšanu, īpašu uzmanību pievēršot skolēnu ar speciālām vajadzībām sagatavošanai patstāvīgai dzīvei, turpmākai izglītībai un iespējami veiksmīgai iekļaušanai darba tirgū.

Karjeras izglītības programma ir izstrādāta pamatojoties uz izglītības iestādes darba mērķiem un uzdevumiem, īstenojamajām speciālās izglītības programmām un aktuālākajām izglītības politikas pamatnostādnēm.

Rēzeknes pamatskolas - attīstības centra karjeras izglītības mērķis: sekmēt izglītojamo karjeras vadības prasmju attīstību atbilstoši viņu individuālajām spējām, interesēm un speciālajām vajadzībām, veicinot iespējami patstāvīgu un apzinātu turpmākās izglītības, profesionālās sadarbības un atbilstošas nodarbinātības izvēli.

Karjeras izglītības programmas uzdevumi:

1. Veicināt izglītojamo pašizziņu, savu interešu, spēju un stipro pušu apzināšanos;
2. Iepazīstināt ar profesijām, darba vidi un nodarbinātības iespējām;
3. Attīstīt praktiskās, sociālās komunikācijas un darba prasmes;
4. Veicināt patstāvību, atbildību un spēju pieņemt savām iespējām atbilstošus lēmumus;
5. Sniegt informāciju un atbalstu turpmākās izglītības un profesionālās darbības izvēlē;
6. Sekmēt izglītojamo sagatavošanos pārejai no izglītības uz darba dzīvi;
7. Nodrošināt sadarbību ar ģimeni, pedagoģiem, atbalsta speciālistiem, izglītības iestādēm, darba devējiem un citiem sadarbības partneriem;
8. Piedāvāt karjeras atbalsta pasākumus (individuālās un grupu konsultācijas, mācību ekskursijas, atvērto durvju dienas, praktiskas nodarbības utt.) karjeras vadības prasmju attīstīšanai.

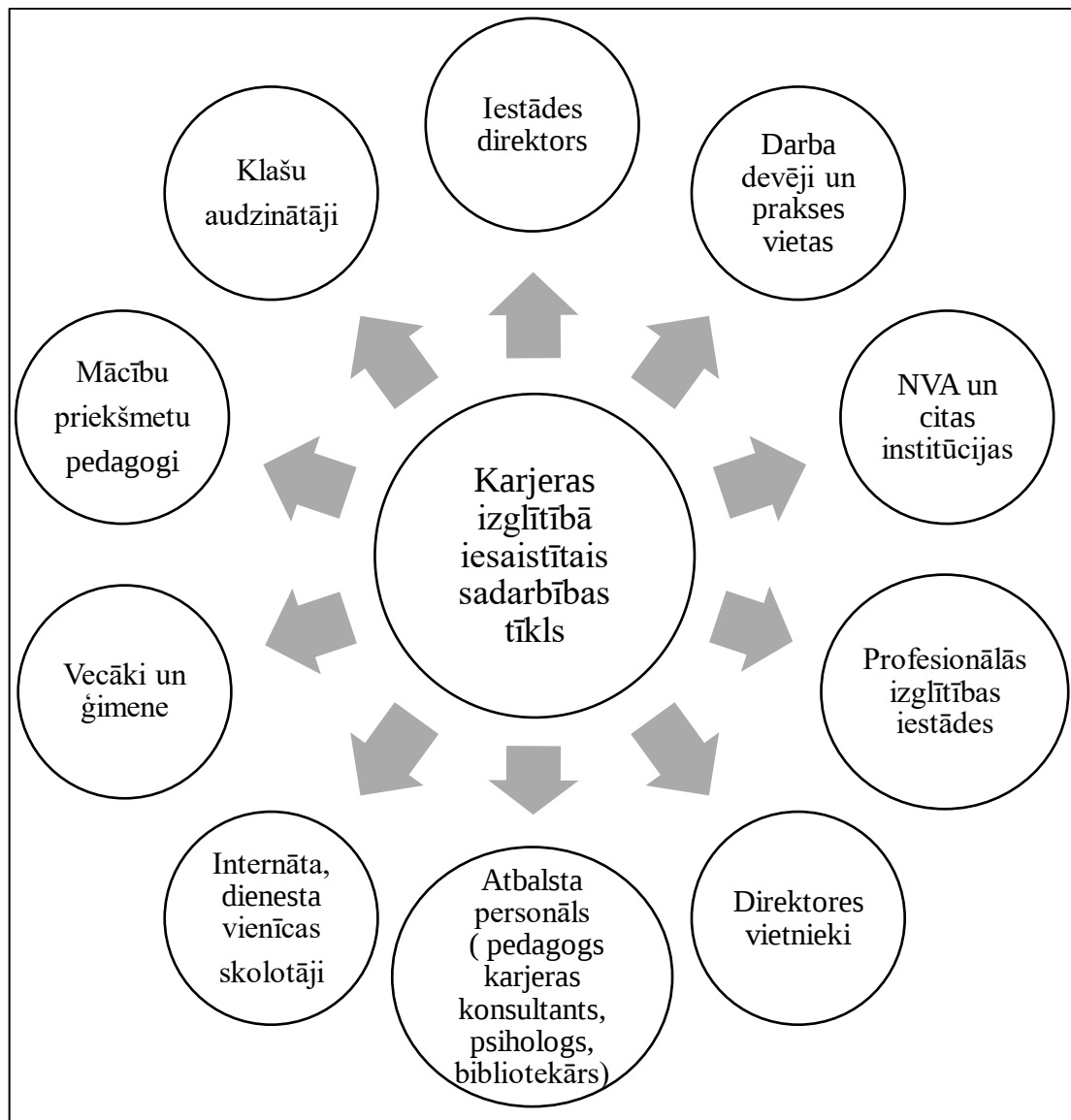
Karjeras izglītības īstenošanā tiek ņemts vērā, ka skolā mācās pirmsskolas, pamatzglītības un profesionālās izglītības izglītojamie ar dažādām speciālām vajadzībām, tādēļ karjeras izglītības saturs un metodes tiek individualizētas un diferencētas atbilstoši izglītojamo spējām, attīstības līmenim un interesēm. Īpaša nozīme tiek piešķirta praktiskai pieredzei – darba iemaņu, pašaprūpes, komunikācijas, sadarbības, atbildības, patstāvības un darba drošības prasmju attīstīšanai. Izglītojamie tiek iepazīstināti ar dažādām profesijām un darba vidi, izmantojot praktiskas nodarbības, profesiju iepazīšanu, mācību ekskursijas, tikšanās ar speciālistiem, meistarklases un darba vides vērošanu.

Karjeras izglītība tiek sasaistīta ar skolā īstenojamajām profesionālās izglītības iespējām, tostarp speciālās pamatzglītības profesionāli orientētās programmas “Mājturība”– kvalifikācija “Mājkaltpotājs” un “Ēdināšanas pakalpojumi” ar kvalifikāciju – “Virtuves darbinieks”, tādējādi veidojot skolēniem priekšstatu par profesionālās izglītības un nodarbinātības iespējām.

Karjeras izglītībā tiek izmantotas arī skolas projektu un programmu sniegtās iespējas, tostarp ESF+ projekts “STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei

un karjeras izvēlei, Latvijas skolas soma, mācību ekskursijas, praktiskās darbnīcas un citi pieredzes pasākumi.

Karjeras atbalsts RPAC tiek īstenots savstarpēji sadarbojoties iestādes pedagogiem, atbalsta personālam, vadības komandai piesaistot sadarbības partnerus, ārpusskolas institūcijas (skat. 1.att.).

1. att. Rēzeknes pamatskolas-attīstības centra karjeras izglītības īstenošanā iesaistītie speciālisti, sadarbības partneri

RPAC karjeras izglītībā iesaistīto speciālistu galvenās sadarbības formas:

- ✓ Individuālās karjeras konsultācijas (pedagogs karjeras konsultants);

- ✓ Klases stundas un tematiskās nodarbības (pedagogs karjeras konsultants, klašu audzinātāji, mācību priekšmetu pedagogi, pieaicinātie sadarbības partneri – uzņēmēji, darba devēji u.c.);
- ✓ Tikšanās ar profesiju pārstāvjiem un darba devējiem (pedagogs karjeras konsultants, klases audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi)
- ✓ Profesionālās prakses un praktiskās nodarbības (pedagogs karjeras konsultants, klases audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi);
- ✓ Sadarbība ar izglītības iestādēm, NVA un citām institūcijām, uzņēmējiem, darba devējiem (vadības komanda, atbalsta personāls, klases audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi)
- ✓ Pedagogu un atbalsta speciālistu komandas darbs(direktors vietnieki, atbalsta komanda, pedagogi un klašu audzinātāji);
- ✓ Mācību ekskursijas uz iestādēm un uzņēmumiem (pedagogs karjeras konsultants, klases audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi);
- ✓ Vecāku sapulces par izglītojamo tālākizglītības iespējām, vajadzībām, mācību sasniegumiem, priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riskiem, mācību grūtībām utt. (direktors vietnieki, atbalsta komanda, pedagogi un klašu audzinātāji);
- ✓ Pedagoģiski medicīniskais konsīlijs (darbs ar skolēnu par konkrētās profesijas iespējamiem riskiem);
- ✓ Skolas un ārpuskolas karjeras izglītības pasākumi -ēnu diena, karjeras nedēļa, atvērto durvju dienas utt.(pedagogs karjeras konsultants, klases audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi);

Atspoguļojot Rēzeknes pamatskolas-attīstības centra karjeras izglītībā sasniedzamo karjeras vadības prasmju līmeni izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem ņemta vērā atziņa, ka izglītojamo spējas mēdz būt dažādas un nav pielīdzināmas noteiktas klases kritērijiem, tādēļ prasmju līmeņi sakārtoti klašu grupās (skat.1. tab.). Īstenojot karjeras izglītību, skolotājs pēc saviem ieskatiem atbilstoši skolēna spējām, attīstības un veselības stāvoklim var individuāli noteikt prasmju līmeni un variēt mācību saturu, piem., tiem skolēniem, kuru attīstības traucējumi liedz apgūt tabulā ietvertu karjeras vadības prasmi attiecīgajā klasē, skolotājs var atkārtot un nostiprināt to prasmi vai daļu, kura ir atbilstoša skolēnu spējām.

**1.tab. Rēzeknes pamatskolas – attīstības centra karjeras izglītībā sasniedzamais
karjeras vadības prasmju līmenis katrā izglītības posmā**

Prasme	Pirmsskola	1.-2.klase	3.-5.klase	6.-9.klase	Profesionālās izglītības grupas
Pašizziņa un pašvērtējums	Atpazīst savas vēlmes.	Atpazīst savas vēlmes un intereses.	Nosauc savas intereses un to, kas padodas.	Nosauc savas rakstura īpašības, apzinās savas stiprās puses, intereses.	Saista un pielieto savas spējas un intereses ar apgūstamo profesiju. Apzinās savas speciālās vajadzības un spējas.
Komunikācija un sadarbība	Spēj lūgt palīdzību, kad tā nepieciešama.	Mācās sadarboties un uzturēt pozitīvas attiecības ar klasesbiedriem	Ievēro vienkāršus sadarbības un uzvedības noteikumus, atšķir labu no sliktas un nevēlamas uzvedības.	Prot sadarboties un veic uzticētos pienākumus. Pielieto sarunā veiksmīgas komunikācijas līdzekļus – vārdus, skatienus, ķermeņa valodu	Sazinās un sadarbojas mācību un darba situācijās. Saskata pieklājības kļūdas dažādās situācijās.
Praktiskās un ikdienas darba prasmes	Iesaistās piedāvātajās aktivitātēs.	Ar atbalstu, atgādinājumu veic vienkāršus uzdevumus.	Veic vienkāršus pienākumus un sakārto darba vietu.	Veic praktiskus darba uzdevumus, ievēro to izpildes nosacījumus.	Iespēju robežās veic patstāvīgi veic uzticētos darba pienākumus.
Patstāvība un atbildība	Pielieto pamata higiēnas un apģērbšanās prasmes.	Mācās ievērot dienas un mācību kārtību. Atpazīst vienkāršus drošības noteikumus.	Ar atbalstu plāno un paveic uzdevumu, ievēro drošības noteikumus.	Uzņemas pienākumus un atbildību par uzticēto darbu.	Plāno savu darbu un ievēro noteikto darba kārtību. Prot rīkoties atbilstoši situācijai un pieņemt atbilstošu lēmumu.
Karjeras izvēle un lēmumu pieņemšana	-	Atpazīst pazīstamākās profesijas.	Nosauc profesijas un vienkāršus darba pienākumus.	Iepazīst dažādus darba veidus un darba vidi, izvēlas turpmāko profesiju. Ir priekšstats par vienkāršiem lietišķiem dokumentiem	Izprot sev pieejamās nodarbinātības iespējas. Raksta un aizpilda vienkāršus lietīšķos dokumentus (iesniegums, CV).

				(CV, iesniegums). Ar atbalstu plāno un izmanto savu laiku.	Prot izmantot un plānot savu laiku patstāvīgi.
--	--	--	--	--	--

3. Karjeras izglītībā izmantojamās metodes

- Mācību ekskursijas uz uzņēmumiem un izglītības iestādēm;
- Individuālās un grupu konsultācijas;
- Saruna, pārrunas;
- Lomu un situāciju spēles;
- Prezentācija;
- Prognozēšana;
- Anketēšana, aptauja;
- Analīze;
- Darbs ar informācijas avotiem;
- Darbs grupās, pāros;
- Projektu darbs;
- Darba vides iepazīšana un profesionālā prakse;
- Pašvērtējums un refleksija;
- Tikšanās ar profesiju pārstāvjiem;
- Interesu un spēju izpēte;
- Vizuālo materiālu un digitālo resursu izmantošana;
- Praktiskie uzdevumi un darba izmēģinājumi (CV veidošana, darba intervijas treniņš, prakses vietas meklējumi un atlase) .

Rēzeknes pamatskolas-attīstības centra karjeras atbalsta sniegšanā un karjeras izglītības nodrošināšanā izmantojamās darba metodes tiek pielāgotas atbilstoši izglītojamo individuālajām vajadzībām.

Bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem, kuriem **nav** aktīvās runas, uzsvars tiek likts uz **alternatīvo komunikāciju, patstāvības veicināšanu un praktisku pieredzi**. Mērķis ir palīdzēt izglītojamajam izteikt savas vēlmes, izdarīt izvēles un sagatavoties pieaugušo dzīvei un nodarbinātībai (piemēram, specializētajās darbnīcās). Ar šādiem izglītojamajiem tiek papildus pielietotas sekojošas speciālās metodes:

- **AAK sistēmas:** Alternatīvās un augmentatīvās komunikācijas (AAC) lietošana pašizpaušmei.

- **PECS kartītes:** Attēlu apmaiņas sistēma vēlmju un izvēļu izteikšanai.
- **Žesti:** Vienkāršu zīmju valodas elementu izmantošana saziņai.

4. Karjeras izglītības īstenošanai speciālajā izglītības iestādē ieteicamie metodiskie un informatīvie resursi

1. Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai

<https://euroguidance.viaa.gov.lv/mod/book/view.php?id=255&chapterid=1727>

2. KAA pasākumu plāna paraugs darbam ar izglītojamajiem speciālās izglītības programmās

https://euroguidance.viaa.gov.lv/mod/book/view.php?id=255&chapterid=1731#mod_book-chapter

3.I.Lemešonoka "Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā.Rokasgrāmata",I.Lemešonoka 2018 (*grāmata pieejama RPAC bibliotēkā*);

4.I.Lemešonoka "Vecāku atbalsts bērnam veiksmīgas karjeras veidošanā",I. Lemešonoka, 2020 (*grāmata pieejama RPAC bibliotēkā*);

5. NIID.LV apkopotā aktuālā informācija par profesionālās pamatizglītības iespējām speciālajā izglītībā

https://www.niid.lv/ipas_vajadz

6. Labklājības ministrijas sagatavotais materiāls "Speciālo izglītības iestāžu absolventu iespējas iekļauties darba tirgū"

https://www.lps.lv/uploads/docs_module/3_12022024_LM_spec_skolu_absolventi_darba_tirgus.pdf

Sagatavoja :

Rēzeknes pamatskolas – attīstības centra pedagogs karjeras konsultants

Karolīna Sjatkina